Parastās valstu tiesas

Vācija

Šajā sadaļā sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Vācijā.

Vispārējās piekritības tiesas — ievads

Jurisdikcija civillietās

Vietējās tiesas (*Amtsgerichte*) kā pirmās instances tiesas izskata civillietas — galvenokārt lietas, kurās prasījuma summa nepārsniedz 5000 EUR. Tās neatkarīgi no prasījuma summas izskata arī tādas atsevišķas lietas kā ar nomu saistīti strīdi, ģimenes un uzturlīdzekļu lietas.
Vietējo tiesu lietas izskata viens tiesnesis.
Apgabaltiesas (*Landgerichte*) kā pirmās instances tiesas izskata visas civillietas, kas nav vietējo tiesu jurisdikcijā. Parasti tie ir strīdi, kuros prasījuma summa pārsniedz 5000 EUR.
Apgabaltiesās lietas principā arī izskata viens tiesnesis. Tomēr nolēmumus sarežģītās un ārkārtīgi svarīgās lietās pieņem tiesnešu kolēģija, kuras sastāvā ir trīs profesionāli tiesneši.
Apgabaltiesas kā **otrās instances** tiesas izskata vietējo tiesu civillietu nolēmumu pārsūdzības. Pārsūdzības izskata kolēģija, kuras sastāvā parasti ir trīs tiesneši.
Apgabaltiesās var izveidot arī **komerclietu palātas**. Tās pirmajā un otrajā instancē izskata komerciālus strīdus. Šo palātu sastāvā ir viens galvenais tiesnesis un divi uzņēmēji, kas darbojas kā tiesas piesēdētāji.
Federālās zemes augstākās tiesas (*Oberlandesgerichte*) parasti ir otrās instances tiesas. Civillietās tās izskata apgabaltiesu spriedumu pārsūdzības un vietējo tiesu spriedumu pārsūdzības ģimenes lietās.
Federālās zemes augstāko tiesu palātu (*Senate*) sastāvā parasti ir trīs profesionāli tiesneši. Tomēr civillietas, kas nav ne īpaši sarežģītas, ne kritiski svarīgas, var izskatīt arī viens tiesnesis.
Augstākā vispārējās piekritības tiesa ir Federālā augstākā tiesa (*Bundesgerichtshof*) — pēdējās instances tiesa, kas izskata tikai kasācijas sūdzības.
Federālās augstākās tiesas palātu sastāvā ir pieci profesionāli tiesneši.

Jurisdikcija krimināllietās

Pirmās instances tiesas

Tiesu jurisdikcija kriminālajā tiesvedībā ir noteikta **Likumā par tiesu varu** (*Gerichtsverfassungsgesetz* — GVG). Pirmās instances tiesa krimināllietās ir vietējā tiesa, ja vien nav noteikts, ka lieta ir piekritīga apgabaltiesai vai federālās zemes augstākajai tiesai (GVG 24. panta 1. punkta 1.–3. apakšpunkts).
Krimināltiesas tiesnesis vienpersoniski lemj par kriminālpārkāpumu (GVG 25. pants), ja:
lieta ierosināta pēc privātas apsūdzības,
vai paredzamais sods nav bargāks par divu gadu cietumsodu.
Visos pārējos gadījumos sasauc tiesu ar tiesas piesēdētājiem (*Schöffengericht*) (GVG 28. pants), kuras sastāvā ir viens profesionāls tiesnesis un divi tiesas piesēdētāji.
Šīs tiesas izskata lietas, kas attiecas uz vidēji smagiem noziegumiem un ir vietējo tiesu kompetencē (GVG 24. panta 1. punkts), ja vien lieta nav nodota krimināltiesas tiesnesim (GVG 25. pants). Tās ir lietas, kurās paredzamais sods ir divu līdz četru gadu cietumsods. Pēc prokuratūras pieprasījuma šo tiesu var paplašināt (GVG 29. panta 2. punkts), ja prokuratūra un tiesa uzskata, ka lietas apjoma dēļ papildus jāiesaista otrs tiesnesis.
Apgabaltiesas jurisdikciju nosaka GVG 74. panta 1. punkts. Tajā minēts, ka apgabaltiesas izskata noziegumus, kuri nav vietējās tiesas vai federālās zemes augstākās tiesas jurisdikcijā, proti, lietas, kurās paredzams ilgāks cietumsods.
Vācijas krimināllikumā (*Strafgesetzbuch*) izšķir krimināpārkāpumu (*Vergehen*) un smagu noziegumu (*Verbrechen*). Smags noziegums ir nodarījums, par kuru tiesību akti paredz vismaz viena gada cietumsodu. Tādējādi smagi noziegumi ir nopietnāki par krimināpārkāpumiem.
Apgabaltiesa izskata krimināpārkāpumus, par kuriem paredzamais sods pārsniedz četru gadu cietumsodu (GVG 74.panta 1. punkta otrā teikuma pirmā daļa). Tai ir jurisdikcija arī tad, ja prokuratūra nolemj apgabaltiesai iesniegt īpaši svarīgu lietu, kura parasti būtu vietējās tiesas jurisdikcijā.
Krimināllietas apgabaltiesā pirmajā instancē izskata krimināllietu virspalāta (*Große Strafkammer*), kuras sastāvā parasti ir trīs tiesneši un divi tiesas piesēdētāji. GVG 76. panta 2. punkts paredz, ka tiesas procesa sākumā vai tad, kad noteikts tiesas procesa datums, krimināllietu virspalāta var nolemt, ka lietu izskatīs tikai divi tiesneši un divi tiesas piesēdētāji.
Federālās zemes augstākajai tiesai ir jurisdikcija pirmajā instancē attiecībā uz GVG 120. panta 1. un 2. punktā minētajiem krimināpārkāpumiem — lielākoties tie ir nodarījumi, kas apdraud Vācijas Federatīvās Republikas drošību vai pastāvēšanu. Federālās augstākās tiesas Krimināllietu palātas (*Strafsenat*) sastāvā var būt pieci tiesneši, tai skaitā galvenais tiesnesis. Tomēr tiesas procesa sākumā tā var nolemt, ka lietu var izskatīt trīs tiesneši, no kuriem viens ir galvenais tiesnesis, ja vien lietas apjoma vai sarežģītības dēļ nav jāiesaista vēl divi tiesneši (GVG 122. panta 2. punkta pirmais un otrais teikums).

Pārsūdzības

Apgabaltiesa izskata vietējo tiesu spriedumu pārsūdzības (Kriminālprocesa kodeksa (*Strafprozessordnung* — StPO) 312. pants). Pārsūdzību izskata krimināllietu apakšpalāta (*Kleine Strafkammer*) (GVG 76. panta 1. punkts) viena profesionāla tiesneša un divu tiesas piesēdētāju sastāvā. Ja ir jāizskata tāda sprieduma pārsūdzība, ko pieņēmusi paplašināta tiesa ar tiesas piesēdētājiem, pieaicina otru profesionālu tiesnesi (GVG 76. panta 6. punkts). Turklāt StPO 335. pantā minēts, ka pastāv iespēja apstrīdēt spriedumu ar kasācijas sūdzību, nevis parastu pārsūdzību (“tieša kasācija” (*Sprungrevision*)).
Kasācijas sūdzību (*Revision*) var iesniegt pret jebkuru apgabaltiesas spriedumu vai federālās zemes augstākās tiesas spriedumu pirmajā instancē (StPO 333. pants). Federālā augstākā tiesa ir apelācijas tiesa (*Revisionsinstanz*), kurā var pārsūdzēt visus federālo zemju augstāko tiesu un apgabaltiesu krimināllietu virspalātu nolēmumus (GVG 135. panta 1. punkts). Federālās augstākās tiesas palātas izskata pārsūdzības, piedaloties pieciem profesionāliem tiesnešiem, no kuriem viens ir galvenais tiesnesis. Apgabaltiesu pārējo spriedumu pārsūdzības izskata federālās zemes augstākā tiesa.

Saites

Federālā augstākā tiesa

Lapa atjaunināta: 14/05/2021

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.